

Pierwoszyno, dnia 20 lutego 2020 roku

**RECENZJA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO, TWÓRCZEGO I DYDAKTYCZNEGO
W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM PANI DR JOLANTY PSZCZÓŁKOWSKIEJ – PAWLIK**

Prof. dr hab. Krystyna Gorzelniak – Pyszkowska
Dziedzina - sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Zleceniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w związku z przeprowadzonym przez Radę Doskonałości Naukowej oraz Radę Dyscypliny Artystycznej, postępowaniem mającym doprowadzić do nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki Pani dr Jolancie Pszczółkowskiej – Pawlik. Zlecenie opracowania recenzji podjęłam stosownie do uchwały z dnia 1 grudnia 2020r. Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC, powołującej moją osobę na recenzenta w powyższym postępowaniu.

Do zlecenia została dołączona dokumentacja w formie elektronicznej oraz zapis dzieła artystycznego (mp3 i na nośniku elektronicznym).

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani Jolanta Pszczółkowska – Pawlik ukończyła PSM II st. im. J. Elsnera w Warszawie w klasie fortepianu prof. Anny Radziwonowicz. Po uzyskaniu dyplomu rozpoczęła studia w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie fortepianu prof. Włodzimierza Obidowicza, które następnie kontynuowała w Akademii Muzycznej w Warszawie.

Pani Jolanta Pszczółkowska – Pawlik jest absolwentką Akademii Muzycznej Fryderyka Chopina w Warszawie. Ukończyła studia na Wydziale Instrumentalnym w klasie fortepianu prof. Barbary Hesse – Bukowskiej oraz w klasie kameralistyki prof. Krystyny Makowskiej-Ławrynowicz. Stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka, został nadany uchwałą Rady Wydziału Fortepianu, Klawesynu i Organów UMFC z dnia 24 stycznia 2019 roku na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej „Synteza poezji i muzyki na przykładzie Ballad Stanisława Moniuszki”.

Bezpośrednio po ukończeniu studiów Habilitantka podjęła pracę zawodową w macierzystej Uczelni jako pianistka – akompaniator na Wydziale Wokalno – Aktorskim. Współpracuje jako pianistka – akompaniator z koncertującymi wokalistami, między innymi z Prof. Prof. Bożeną Betley, Jadwigą Rappe, Urszulą Trawińską – Moroz, Jerzym Artyszem.

Ocena Autoreferatu

Autoreferat Habilitantki obejmuje i dokumentuje Jej wielokierunkową drogę rozwoju artystycznego w tym aktywność koncertową, naukową, dydaktyczną i społeczną. Poza tym,

od ponad dziesięciu lat prowadzi działalność wydawniczą i producencką, której efektem są liczne nagrania płytowe z muzyką klasyczną i jazzową.

Odnosząc się do ukończenia dwóch specjalności – fortepianu specjalnego i kameralistyki, Habilitantka podkreśla w swoim Autoreferacie jak ważną rolę one odgrywają w jej aktywności koncertowej i zawodowej, dostrzega równowagę pomiędzy techniką pianistyczną, a relacjami partnerskimi w procesie przygotowania i interpretacji wykonawczej w zespołach kameralnych, duetach instrumentalnych i wokalnych. Na podstawie swoich długoletnich doświadczeń kameralistki w pełni dostrzegam trafność tych spostrzeżeń.

Habilitantka dołączyła do swojej dokumentacji płytę CD zatytułowaną „Moniuszko – pieśni vol.3” stanowiące dzieło artystyczne. Niewątpliwym atutem tej płyty jest to, że pieśni zawarte w tym albumie są przetłumaczone na język angielski, rosyjski i japoński.

Ocena dzieła artystycznego

Płyta „Moniuszko – Pieśni vol.3” jest kolejnym etapem projektu nagrań liryki wokalne Stanisława Moniuszki, który Habilitantka realizuje od roku 2014.

Wykonawczyniami nagrania są: Karolina Róża Kowalczyk – soprano

Katarzyna Szymkowiak – mezo – soprano (duets)

Jolanta Pawlik - piano

Nagrania w reżyserii Ewy Guziotek – Tubelewicz dokonano w Studio Koncertowym Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego w Warszawie (listopad 2017 – styczeń 2019).

Płyta ukazała się w 2019r. nakładem Pawlik Relations Agency Recording Producer Warsaw /Poland/. Nagranie zawiera 24 pieśni do słów znanych polskich poetów, które tworzą łącznie recital pieśniarski, ułożony w sposób przemyślany, według kryterium - temat i klimat pieśni mówiących o zwykłych uczuciach i przeżyciach bohaterów, rozgrywających się na tle pięknej przyrody:

1. Wiosna – sł. Stefan Witwicki
2. Do słowika – autor nieznany
3. Wędrowna ptaszyna (II) – sł. Jan Czczot
4. Wędrowna ptaszyna (I) – sł. Jan Czczot
5. Kukułka – sł. Jan Czczot
6. Jaskółeczka – sł. Wincenty Pol
7. Czy powróci – sł. Józef Ignacy Kraszewski
8. Kwiatek – sł. Antoni Kolankowski
9. Na głowie ma kraśny wianek – duet - sł. Adam Mickiewicz
10. Niech się panie stroją w pasy – sł. Julian Korsak
11. Dalibógże - sł. Józef Massalski
12. Gdyby kto mnie kochał szczerze – sł. Jan Chodźko
13. Naprzód ciebie wspomina – duettino – sł. Adam Mickiewicz
14. Pieśń Marii - sł. Władysław Syrokomla
15. Cztery pory roku – sł. Aleksandra Michaux

16. Co to za kwiatek – sł. Jan Czeczot
17. Polna różyczka - sł. Józef Grajnert
18. Kotek – sł. Józef Korzeniowski
19. Słowiczek – sł. Jan Czeczot
20. Dary – sł. Wincenty Pol
21. Przepióreczka – sł. Władysław Syrokomla
22. Pierwsze wrażenie – duet – L. de Perthees
23. Księżę Magnus i Trolle – ballada szwedzka tłum. Lucjan Siemieński
24. Dąbrowa – sł. Jan Czeczot

Po przesłuchaniu zaprezentowanych na płycie utworów, a szczególnie wsłuchując się w partię fortepianu, zwróciłam uwagę, że pianistka we wszystkich pieśniach trafnie wyczuwa intencje i niuanse muzyczne wykonawcy oraz posiada dobre wycucie oddechu – cechę tak bardzo istotną we współpracy z wokalistami. Dysponując dobrą techniką pianistyczną pianistka wykonuje swoją partię fortepianu bez zbytej wirtuozerii, wydobywając z fortepianu przede wszystkim całą gamę barw i kolorów, tworząc swoją własną interpretację, własny klimat w opowieści literackiej, ale zawsze podporządkowaną partii wokalistek.

Z dużym zainteresowaniem wysłuchałam rzadziej wykonywanych kompozycji: duetu „Pierwsze wrażenie”, utrzymanego w charakterze poloneza, wyraźnie zaakcentowanego przez pianistkę w partii fortepianu oraz zróżnicowanej stylistycznie ballady szwedzkiej.

W mojej ocenie bardziej interesująco brzmiałoby kilka pieśni, np. „ Czy powróci”, „Cztery pory roku”, „Wędrowną ptaszyną” |||| gdyby były wykonywane przez wokalistkę o ciemniejszej i cieplejszej barwie głosu.

W dokumentacji znajdują się oświadczenia obu wokalistek świadczące o ich udziale w wykonaniu pieśni, ograniczającym się do realizacji partii głosu sopranowego i mezzosopranowego na płycie Moniuszko - Pieśni vol,3.

Ocena osiągnięć artystycznych

Pani Jolanta Pszczółkowska – Pawlik prezentuje się jako aktywnie koncertująca pianistka i kameralistka, szczególnie specjalizująca się w wykonaniach repertuaru wokalnego i kameralnego naszego wybitnego kompozytora Stanisława Moniuszki.

Działalność koncertowa pianistki jeszcze przed uzyskaniem doktoratu była już znacząca, poparta licznymi koncertami w kraju i za granicą. Za bardzo ważny moment w tym okresie pianistka uważa nawiązanie współpracy z tenorem Karolem Kozłowskim, ich wspólne wykonania i nagrania dwóch cykli Franciszka Schuberta „Winterreise” oraz „Die schöne Müllerin”.

Po uzyskaniu stopnia doktora sztuki Habilitantka udokumentowała znaczną ilość koncertów, szczególnie z okazji Roku Jubileuszowego 200 – lecia urodzin Stanisława Moniuszki. W tych koncertach Habilitantka wykonywała pieśni w wielu wersjach programowych – uczestniczyła w festiwalach muzycznych, między innymi:

- Uroczysty Koncert w ramach ważnej dla Warszawy uroczystości nadania imienia Stanisława Moniuszki Dworcowi Centralnemu w Warszawie. Habilitantka odpowiadała za całość artystyczną uroczystości i była jedną z wykonawców (05.01.2019r.).

- Narodowe Granie, pod honorowym patronatem Pary Prezydenckiej – Dziedziniec Pałacu Prezydenckiego, połączone ze wspólnym śpiewaniem pieśni Stanisława Moniuszki – transmisja radiowa i internetowa, wykonawcy: K. Kowalczyk, K. Szymkowiak, A. Lenart, K. Skwara, M. Michałowski, Qu Donghao (Chiny), S. Gulder (Turcja) – śpiew, J. Pszczółkowska – Pawlik - fortepian, koncepcja artystyczna i prowadzenie panelu (05.05.2019r.).
- Uroczysty Koncert w Copernicus Center w Chicago z okazji Roku Moniuszkowskiego – „Moniuszko Super Star” – wykonawcy: A. Stec – śpiew, J. Pszczółkowska – Pawlik – fortepian (26.10.2020r.).
- XI Wawer Music Festiwal „Classic and Jazz” – wykonawcy: K. Kowalczyk, K. Szymkowiak, A. Lenart, K. Skwara – śpiew, J. Pszczółkowska – Pawlik – fortepian oraz Włodek Pawlik Trio.

Godne podkreślenia jest to, że Habilitantka szczeni się realizacją dwóch festiwali „Moniuszko na Trakcie Królewskim”, którego jest pomysłodawcą, organizatorem i współwykonawcą. Pomysł Festiwalu zrodził się w wyniku poznawania twórczości Stanisława Moniuszki, nagrywania kolejnych płyt i stał się inspiracją do znalezienia miejsca oraz odpowiedniej formuły do prezentowania szerokiej publiczności mniej znanego repertuaru pieśniarskiego oraz kameralnego naszego wybitnego kompozytora.

Pierwszy koncert z tego cyklu odbył się w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica w Warszawie 24 lutego 2019 roku oraz kolejno sześć koncertów, w tym jeden związany z premierą płyty „Moniuszko – pieśni vol. 3”, oraz między innymi koncert „Moniuszko – pieśni i duety... nie tylko po polsku” – wyk. R. Novikaite (Litwa), D. Grinikh (Rosja), E. Janasik, Š. Čepiauskaitė (Litwa), J. Pszczółkowska – Pawlik – fortepian (12 maj 2019 r.).

W drugiej edycji odbyły się dwa koncerty: „Moniuszko – Mickiewicz” wyk. L. Zalesińska, A. Lenart, J. Szponarski – śpiew oraz J. Pszczółkowska- Pawlik – fortepian (16.02. 2020r.) oraz drugi – „Moniuszko – Fortepianowy” wyk. Ł. Krupiński, Ravel Piano Duo w składzie K. Sokołowska, A. Kozło oraz J. Pszczółkowska - Pawlik (08.03.2020r.).

Szczególnie wysoko oceniam tę inicjatywę i osobiste zaangażowanie w organizację koncertów, podczas których szeroka publiczność mogła zapoznać się z twórczością Stanisława Moniuszki - tą znaną i mniej znaną.

Ta inicjatywa i osobiste zaangażowanie Habilitantki stanowią istotny wkład w propagowanie polskiej, narodowej kultury muzycznej.

Działalność naukowa i dydaktyczna

W stosunkowo krótkim okresie pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora sztuki (24.01.2019r.), a wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki (09.06.2020r.) Habilitantka wykazuje w dokumentacji udział w

międzynarodowej konferencji naukowej International Conference Vilnius „Stanisław Moniuszko – A prominent citizen of Vilnius” – organizowanej przez Ministry of Culture of the Republic of Lithuania, Lithuanian National Commission for UNESCO, Lithuanian Musicians, Polish Institute in Vilnius, Embassy of the Republic of Belarus to the Republic of Lithuania (13-14.06.2019r.), na której wygłosiła referat pt: „S. Moniuszko`s ballads for voice and piano, and lyric songs”. Referat ten ukazał się w litewskim czasopiśmie muzycznym Musicos Bara. W ramach festiwalu odbył się koncert, w którym Habilitantka wzięła udział.

Habilitantka podkreśla także, że istotnym wątkiem w Jej działalności naukowej są zaproszenia do udziału w pracach jury Międzynarodowych Konkursów Wokalnych im. Haliny Słonickiej w Suwałkach w latach 2016 – 2020, wraz z uprawnieniem do przyznawania wyróżnień w postaci zaproszeń do nagrań zarówno dla wybitnych kreacji pianistycznych jak również dla wyróżniających się młodych śpiewaków.

Habilitantka rozpoczęła pracę zawodową w 1990 roku w Akademii Muzycznej, obecnie Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie na Wydziale Wokalno-Aktorskim na stanowisku starszego wykładowcy. Przez 11 lat była pianistką – korepetytorką w klasie śpiewu solowego prof. Jadwigi Rappe. W tym okresie wzięła udział w wielu projektach scenicznych zrealizowanych ze studentami wydziału Wokalno- Aktorskiego, pod kierunkiem Pani Profesor, między innymi: „Moniuszko Warszawski”, „Noc z Szekspirem”, „Z Wileńszczyzny na Mazowsze”. Pracuje także jako pianistka – korepetytorka w klasie wokalne prof. Włodzimierza Zalewskiego. W przedłożonej do akt opinii Prof. W. Zalewski podkreśla: „Pani Jolanta Pawlik wyróżnia się także szczególnym rodzajem twórczej empatii. Jest osobą ogromnie zaangażowaną w promocję młodych artystów – wokalistów, co zaowocowało wieloma zrealizowanymi wspólnie projektami muzycznymi i nagraniami płytowymi, pozytywnie odnotowanymi na rynku wydawniczym... Reasumując pragnę raz jeszcze podkreślić, że Pani Jolanta Pszczołkowska – Pawlik dała się poznać jako wyróżniająca się pianistka - korepetytorka posiadająca poza doskonale opanowanym warsztatem, także umiejętności i zdolności pedagogiczne”.

W ramach swoich obowiązków dydaktycznych Habilitantka występowała ze studentami na wielu estradach koncertowych w kraju, między innymi Pałacu Szustra – siedzibie Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego, Skansen w Radomiu - Muzeum wsi radomskiej, XI Letni Festiwal im. J. Waldorffa w Radziejowicach oraz XXXVII Zimowy Kurs Wokalny – Dworek Chopina, Duszniki – Zdrój; koncert „Cudowna liryka wokalna Stanisława Moniuszki” wyk. E. Janasik, J. Bytryn, T. Łykowski, N. Piątkowska, A. Kaczuk – Jagielnik - śpiew, J. Pszczołkowska – Pawlik – fortepian, koncepcja artystyczna, słowo wstępne. Wykonawcy reprezentowali Uniwersytet Muzyczny w Warszawie i Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Prowadzący klasę śpiewu solowego na tym kursie prof. dr hab. Bogdan Makal, kierownik Katedry Wokalistyki AM we Wrocławiu - w opinii załączonej do dokumentacji, między innymi napisał: „Jako wokalista i profesor śpiewu solowego odnoszę się z niezwykłym szacunkiem do pracy pianistów – kameralistów, współpracujących

ze śpiewkami... do jednych z nielicznych mających niebagatelny wpływ także na rozwój samej wokalistyki w Polsce zalicza się Pani doktor Jolanta Pszczółkowska - Pawlik... Cieszę się, że pani doktor Jolanta Pszczółkowska – Pawlik podjęła się trudu przystąpienia do przewodu habilitacyjnego, gdyż Jej niezwykła osobowość twórcza, pasja, dążenie do obranego celu artystycznego, a także szerokie spektrum działalności dydaktycznej, organizacyjnej i menedżerskiej, stanowią niezaprzeczalny wkład w rozwój kultury i sztuki w Polsce”.

Działalność społeczna

Od pięciu lat Habilitantka jest członkiem Towarzystwa Miłośników Moniuszki, w którym od dwóch lat pełni funkcję skarbnika Zarządu. Habilitantka podkreśla w dokumentacji, że jej aktywność w tym Towarzystwie przyczyniła się do realizacji wielu projektów i uczczenia doniosłych wydarzeń związanych z osobą Stanisława Moniuszki, zwłaszcza w roku 2019, roku Jubileuszu 200 - lecia Urodzin Ojca Polskiej Opery Narodowej ogłoszonym przez Sejm RP i UNESCO Rokiem Moniuszkowskim. Wieloletnie współdziałanie w ramach Towarzystwa zaowocowało pozyskaniem środków finansowych, które umożliwiły realizację koncertów muzyki sakralnej Stanisława Moniuszki, w których wystąpiło prawie pięćset wykonawców oraz pozwoliło na zaplanowanie kolejnych Festiwali.

Działalność wydawnicza i producencka

Pani dr Jolanta Pszczółkowska – Pawlik przedstawia się także jako producent i menadżer kultury. Początki tej działalności wiąże z założeniem w 2006 roku Agencji Koncertowej „Pawlik – Relations”, której obecnie jest dyrektorem. Agencja realizuje Jej autorskie projekty, związane z nagrywaniem i wydawaniem płyt z muzyką klasyczną i jazzową. Na przestrzeni lat 2006 – 2020 ukazało się 15 płyt, między innymi:

1. „Night in Calisia” – nagrodzoną statuetką Grammy Award w Los Angeles oraz podpisaniem umowy z wytwórnią Summit Records na wydanie tej płyty w Stanach Zjednoczonych,
2. „Kolędy Polskie”, na której znalazło się dwanaście kolęd w nowej wersji jazzowej na fortepian solo,
3. Pawlik/Moniuszko – Polish Jazz. Habilitantka podkreśla, że płyta ta stała się bestsellerem na rynku muzycznym w 2019 roku.

W roku 2020 Pani dr J. Pszczółkowska – Pawlik jako producent podjęła się nagrania i wydania płyty „Jan Paweł II Tryptyk Rzymski” – wykonanie: Artur Żmijewski – recytacje, Włodek Pawlik – improwizacje fortepianowe. Podsumowaniem tej edycji był uroczysty koncert w 100 - lecie urodzin Św. Jana Pawła II w Bazylice Św. Krzyża w Warszawie w dniu 18 maja 2020 r.

Konkluzja

Po wnikliwym zapoznaniu się z dokumentacją w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Jolancie Pszczółkowskiej – Pawlik stwierdzam, że w dokumentacji Habilitantka zaprezentowała wszechstronny dorobek artystyczny, naukowy, dydaktyczny, działalność społeczną, wydawniczą i producencką, które oceniam bardzo wysoko. Wskazane przez Habilitantkę dzieło artystyczne stanowi podsumowanie Jej wieloletnich poszukiwań, wykonań koncertowych i nagrań dzieł Stanisława Moniuszki, co stanowi także w mojej ocenie znaczący wkład w rozwój kultury i sztuki w Polsce.

Wniosek o przyznanie stopnia doktora habilitowanego dr Jolancie Pszczółkowskiej – Pawlik w dziedzinie sztuk w dyscyplinie sztuki muzyczne popieram, jako w pełni spełniający wymogi ustawowe.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że przedłożona dokumentacja nie została poddana wnikliwej redakcji i usunięcia błędów - tzw. literówek, co nie powinno mieć miejsca w dokumentacji tej rangi.

Prof. dr hab. Krystyna Gorzelniak - Pyszkowska